

בג"ץ 5852/13 - אפרים אפי קניאס נ' היועץ המשפטי לממשלה ואח'

בג"ץ 5852/13 - אפרים אפי קניאס נ' היועץ המשפטי לממשלה ואח'עליון

בג"ץ 5852/13

אפרים אפי קניאס

נגד

1. היועץ המשפטי לממשלה

2. מדינת ישראל

3. פרקליטות מחוז תל אביב

4. בית המשפט המחוזי, תל אביב

5. ציפי לבני, שרת המשפטים

6. כנסת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

[01.09.2013]

כבוד השופט ס' ג'ובראן

כבוד השופט צ' זילברטל

כבוד השופטת ד' ברק-ארז

עתירה למתן צו על תנאי וצו ביניים

בשם העותר:

עו"ד חוגי צדוק

פסק-דין

השופטת ד' ברק-ארז:

1. בעתירה שבפנינו, שהוגשה כנגד היועץ המשפטי לממשלה, מדינת ישראל, פרקליטות מחוז תל-אביב, בית המשפט המחוזי בתל-אביב, שרת המשפטים וכנסת ישראל, מבקש העותר להורות על ביטולו של סעיף 60א(ז) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: חוק סדר הדין הפלילי), וכן על מחיקת סעיפים מכתב האישום שהוגש נגדו והעברת הדיון בכתב האישום לבית המשפט השלום.

2. כנגד העותר הוגש לבית המשפט המחוזי בתל-אביב יפו (ת"פ 34373-04-13, סגן הנשיאה ג' קרא) כתב אישום הכולל 14 אישומים, אשר מייחס לו עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, הוצאת שיק ללא כיסוי, סחיטה באיומים, זיוף בכוונה לקבל באמצעותו דבר ושימוש במסמך מזויף. כתב האישום שהוגש גובש בשני שלבים. תחילה, הוכנה בעניינו של העותר טיוטת כתב אישום הכוללת חמישה אישומים בלבד. לאחר מכן, משהגיעו תלונות נוספות כנגדו, נעצר העותר במעצר ימים, ואז הוגש כנגדו כתב האישום המלא, הכולל תשעה אישומים נוספים. מאז ועד עתה עצור העותר במעצר עד תום ההליכים.
3. ביום 15.7.2013 הגיש העותר לבית המשפט המחוזי בקשה שנשאה את הכותרת "בקשה דחופה לביצוע שימוע וטענה בדבר חוסר סמכות עניינית". במסגרת הבקשה טען העותר כי יש למחוק את חמשת האישומים שנכללו בטיטת כתב האישום שהוכנה מספר חודשים לפני מעצרו. לטענתו, לא קיומו ביחס לאישומים אלו החובות המוטלות על התביעה לפי סעיף 60א לחוק סדר הדין הפלילי - "חובת היידוע", שנסבה על החובה להעביר לחשוד בעבירת פשע חומר חקירה בעניינו, לפי סעיף 60א(א) (המורה כי "רשות התביעה שאליה הועבר חומר חקירה הנוגע לעבירת פשע תשלח לחשוד הודעה על כך לפי הכתובת הידועה לה, אלא אם כן החליט פרקליט מחוז או ראש יחידת התביעות, לפי הענין, כי קיימת מניעה לכך"); ו"חובת השימוע", שנסבה על הרשות הניתנת לחשוד לפנות בבקשה להימנע מהגשת כתב אישום כנגדו, לפי סעיף 60א(ד) (המורה כי "חשוד רשאי, בתוך 30 ימים מיום קבלת ההודעה, לפנות בכתב לרשות התביעה כאמור בסעיף קטן (ב), בבקשה מנומקת, להימנע מהגשת כתב אישום, או מהגשת כתב אישום בעבירה פלונית"). בנוסף טוען העותר כי לאחר מחיקתם של אישומים אלו יכלול כתב האישום כנגדו אישומים הנופלים כולם בגדר סמכותו העניינית של בית משפט השלום.
4. בהחלטתו מיום 16.8.2013 דחה בית המשפט המחוזי את בקשתו של העותר, בהסתמך על סעיף 60א(ז) לחוק סדר הדין הפלילי, לפיו חובת היידוע אינה חלה על מי "על מי שבעת העברת חומר החקירה היה נתון במעצר, והוגש נגדו כתב אישום בתקופת מעצרו". בית המשפט המחוזי קבע כי ההחלטה על הגשת כתב אישום אחד בעניינו של העותר היא ראויה ומשתלבת במגמה העולה מסעיף 86 לחוק סדר הדין הפלילי, המורה כי "מותר לצרף בכתב אישום אחד כמה אישומים אם הם מבוססים על אותן עובדות או על עובדות דומות או על סדרת מעשים הקשורים זה לזה עד שהם מהווים פרשה אחת". בית המשפט המחוזי הוסיף וקבע כי לא נכון יהיה ליצור הפרדה בין טיוטת כתב האישום הראשונה לבין כתב האישום שהוגש, על מנת לבחון ביחס לכל אחד מהם בנפרד את קיומן של חובת היידוע וחובת השימוע.
5. במסגרת העתירה שבפנינו שב העותר ומסתמך על הטענות שהעלה בפני בית המשפט קמא. הוא מבקש להורות על כך שחמשת האישומים ה"ראשונים" יימחקו מכתב האישום, ושהדין בעניינו יועבר לבית משפט השלום. בנוסף, מעלה העותר טענות כנגד חוקתיותו של סעיף 60א(ז) לחוק סדר הדין הפלילי. לטענתו, סעיף זה יוצר הפליה ברורה כנגד חשוד שנמצא במעצר בכל הנוגע לזכות היידוע והשימוע. כן טוען העותר כי הסעיף פוגע בעצורים פגיעה חוקתית ובלתי מידתית.
6. דין העתירה להידחות על הסף. על-אף שהעותר מנסה לשוות לעתירה נופך חוקתי עקרוני, הרי שהלכה למעשה היא מכוונת, רובה ככולה, כנגד החלטתו של בית המשפט המחוזי מיום 16.8.2013. דא עקא, ככלל, בית המשפט הגבוה לצדק לא יתערב בהחלטותיהם של בתי משפט אזרחיים או פליליים, להוציא מקרים שבהם עולה טענה של העדר סמכות או של שרירות בתחום המינהלי הטהור (ראו: בג"ץ 8258/11 מאיר יפרח נ' סגנית נשיא בית המשפט המחוזי באר-שבע (28.8.2012), וההפניות שם). ניתן להוסיף, כי ככל שהעותר ביקש להעלות טענות חוקתיות כלליות כנגד הסעיף הרי שאף לא נקט בכל פעולה קודמת כנדרש לצורך מיצוי הליכים לפני הגשת עתירה לבית משפט זה.
7. בנסיבות העניין ומשלא התבקשה תגובה מטעם המשיבים לעתירה, אין צו להוצאות. ניתן היום כ"ו באלול התשע"ג (1.9.2013).